

Markt onderhoudsmachines voor kunstgras staat niet stil

Aantal nieuwe apparaten neemt toe

De afgelopen vijftien jaar zijn er in Nederland bijna twee duizend kunstgras voetbalvelden aangelegd. Tussen die velden zit veel variatie qua vezel en instrooi materiaal. Voor leveranciers van onderhoudsmaterialen voldoende aanleiding om te blijven doorontwikkelen.

Auteur: Guy Oldenkotte

Onderhoud van een kunstgras voetbalveld beperkt zich met name tot het verwijderen van organisch materiaal en het los houden van het instrooi granulaat. Voor dat laatste adviseren veel sportveldenbouwers een onderhoudsregime dat bestaat uit wekelijks borstelen en slepen in combinatie met een jaarlijkse dieptereiniging. Bij die diepte reiniging wordt het granulaat uit het veld gehaald, schoongemaakt en opnieuw weer aangebracht. Het familiebedrijf GKB uit Barendrecht presenteerde onlangs hun eigen machine die moet garanderen dat instrooi materiaal van derde generatie kunstgrasvelden op de juiste wijze wordt opgezogen, ontdaan van vervuiling, en correct wordt teruggebracht. 'Daarvoor maken wij gebruik van een elektrische centrifugaal filter,' zegt Jan Willem Kraaijeveld. Deze filter techniek zou nog beter in staat zijn het vuil te scheiden dan de technieken die tot dusver worden gebruikt. Het zeefbed is in de nieuwe machine van GKB in twee stukken boven elkaar geplaatst. 'We gebruik

ken een grove en een fijne zeef. Dat geeft ons meer zeefcapaciteit. Onze zeefbedlengte is 1.20 centimeter waardoor een veld sneller kan worden schoongemaakt.' Andere maat zeeven zijn echter eveneens verkrijgbaar verzekert Kraaijeveld. De nieuwe machine kan, volgens hem, achter elke standaard tuin- of parktractor worden gehangen. Het gebruik van de machine kent daardoor bijna geen beperkingen. 'Hij is met slechts één hendel te bedienen. Dat maakt het een stuk eenvoudiger. Bovendien hebben we led-verlichting aangebracht boven de zeef waardoor men vanuit de cabine het schoonmaak proces beter in de gaten houden. Het is daarom niet langer nodig om te stoppen en de cabine te verlaten om de kwaliteit van het schoonmaken te verifiëren. Het werk loopt daardoor geen overbodige vertraging op,' aldus Kraaijeveld. GKB presenteerde de machine op de Dag van de Sport Accommodaties. Dat evenement vond plaats begin maart, in Houten. 'De reacties waren positief en we zijn nu volop aan de slag. We

verwachten dat de machine medio dit jaar echt leverbaar zal zijn,' zegt Kraaijeveld. De machine is volledig in eigen huis ontworpen en ontwikkeld. Dat laatste is volgens Kraaijeveld belangrijk omdat ze zich willen onderscheiden. Vorig jaar werd de Vertistrong verticuteermachine van het bedrijf nog uitgeroepen tot Fieldmanager's Sportveld Innovatie van het Jaar. Kraaijeveld hoopt met de nieuwe schoonmaakmachine wederom de titel te winnen. 'Maar we zullen dit jaar ook andere producten voor het schoonmaken van kunstgrasvoetbalvelden introduceren,' kondigt hij aan.

Ruimte genoeg

GKB is zeker niet de enige leverancier die claimt dé oplossing te kunnen bieden voor het schoonhouden van derde generatie kunstgrasvelden door middel van een dieptereiniging. 'Er komt steeds meer bewustwording voor de noodzaak van het goed onderhouden van kunstgras voetbalvelden,' erkent ook Peter Hambeukers van

Rooden Landscape Solutions. 'Dankzij die erkenning van de noodzaak voor onderhoud is er ook een stijgende vraag naar machines.' Dat het aantal spelers op de markt daarom is toegenomen, deert Hambeukers daarom niet, zo zegt hij. Rooden is importeur van het Duitse merk SMG. Hambeukers zegt dat het feit dat ze machines leveren van een internationaal merk, hem veel profijt op levert. 'Alle dealers geven regelmatig feedback naar SMG. Problemen die zich elders al hebben voorgedaan kunnen daarom tot modificaties leiden op machines waarvan wij nu kunnen profiteren.'

Maar de kwaliteit van het onderhoud is niet alleen het resultaat van een goede machine. De lokale omstandigheden, de kwaliteit van de uitvoerder en de kwaliteit van het materiaal zijn mede bepalend voor de kwaliteit van het onderhoud. 'De machine heeft de tijd nodig om z'n werk te doen. Een veld dat in een open omgeving ligt zal minder vaak een dieptereiniging nodig hebben dan een veld in een bosrijke of zanderige omgeving. Als men dan toch gaat reinigen is het belangrijk dat je dat doet tijdens een droge periode. Dan kan het vuil beter worden gescheiden.'

Het is om die reden dat Michaël van der Lienden, verkoopleider bij Van der Haeghe, niet durft te zeggen op voorhand te zeggen hoe lang en hoe vaak een veld onderhouden moet worden. 'De meeste vervuiling zit in de eerste 10 millimeter. Als je een veld regelmatig schoonmaakt zal het de tijd, die de volgende keer nodig is, doen verkorten. Maar uiteindelijk is de werkdiepte en rijsnelheid mede bepalend voor het tempo,' zegt

hij. Bovendien heeft de gebruiksintensiteit van het veld en het spel invloed op de noodzaak van, en snelheid van het onderhoud.

Volgens Van der Lienden kunnen de onderhoudsmachines, en zeker de machines die Van der Haeghe levert, alle velden aan. 'Het is vooral een kwestie van de diameter van de borstel en de zeef aanpassen.'

Noodzaak voor ontwikkeling

Volgens Bram van Straalen van AT Machines in Bleiswijk zijn onderhoudsmachines nog lang niet uitontwikkeld. Van Straalen meent dat de rek er nog lang niet uit is. 'Instrooi granulaat is eigenlijk een noodzakelijk kwaad. Maar sportveldenbouwers proberen toch tegemoet te komen aan de wensen voor milieuvriendelijke en recyclebare materialen. Zolang de kunstgrasindustrie blijft vernieuwen, zal het nodig zijn nieuwe onderhoudsmachines te ontwikkelen,' zegt hij. Toch ziet Van Straalen wel een verschil tussen de verschillende spelers op de markt. 'De meeste leveranciers van onderhoudsmateriaal zijn machinebouwers. Ik hecht juist belang aan de jarenlange ervaring die ik heb opgedaan in de kunstgraswereld. Daarmee kan ik de klant voorzien van een goed advies.' Goed advies is blijkbaar noodzakelijk. 'Men is vaak bereid drie a vier ton te investeren in kunstgras maar aan onderhoud wordt nauwelijks aandacht besteed. Met alle ontwikkelingen is juist advies ontzettend belangrijk.' Kunstgras voor voetbal heeft, sinds de acceptatie van derde generatie kunstgrasvelden, niet echt meer een grote vlucht genomen. De grootste verandering heeft zich de afgelopen jaren vooral

voorgedaan in het instrooi granulaat. Lange tijd werden kunstgras voetbalvelden ingestrooid met een rubberachtig materiaal. Sinds een aantal jaren passen sportveldenbouwers echter in toenemende mate materialen zoals kokos en kurk toe. Dat vergt een andere aanpak van het onderhoud. 'Het zijn organische materialen,' merkt Van Straalen op. Volgens hem is een dieptereiniging van een veld met deze granulaten minder eenvoudig dan een veld met SBR, EPDM of TPE. 'Het opvegen ervan is makkelijk maar het juist terugbrengen is juist het lastige.' Het weer heeft daarbij een grote invloed. 'Zolang het droog is is het nog te doen, maar zodra het vochtig wordt moet je er eigenlijk niet aan beginnen,' waarschuwt hij.

Komst keurmerk gewenst

Volgens Hessel Rozema van Redexim kan voor het los- en schoonhouden van natuurlijke granulaten zoals kurk en kokos dezelfde apparatuur worden gebruikt als op andere velden. 'Het los houden van dit soort instrooi materialen is niet moeilijker dan het los houden van SBR of EPDM rubber. Het vergt alleen een andere instelling van de machine.' Toch ziet hij de komst van nieuwe spelers die claimen een oplossing te kunnen bieden als iets dat goed is voor de markt. 'Meer spelers zal leiden tot betere product ontwikkeling en aantrekkelijkere prijzen voor de klanten,' zo meent Rozema. Wel verwacht hij dat de omvang voor de taart voor de machineleveranciers kleiner gaat worden. 'De grootte van de taart is beperkt. De aanleg van nieuwe kunstgrasvelden stabiliseert zich. En in deze tijden van bezuiniging door gemeentes worden noodzakelijke inves-

Rob Oude Luttikhuis en Niels Rondeel van Rolugro.

Volgens Rondeel kan met wekelijks slepen alleen al veel worden bereikt.

teringen niet verricht. Bovendien worden vele gemeentelijke kunstgras velden periodiek onderhouden door de initiële installateurs van de velden als onderdeel van hun meerjarige garantie contracten. Daardoor voelen gemeenten zich niet echt genoodzaakt zelf iets te kopen.' Om alles toch in goede banen te leiden zou Rozema graag wat regulering zien. 'Een minimale kwaliteitsgarantie of keurmerk is zeer belangrijk maar bestaat, gek genoeg, niet in Nederland en zelfs niet in Europa. De enige richtlijnen die er zijn, zijn de zeer algemeen gehouden richtlijnen van de kunstgrasfabrikanten zelf.' De komst van richtlijnen zijn, wat Rozema betreft, essentieel. 'Verkeerde machines kunnen velden beschadigen en de levensduur van de kostbare kunstgrasvelden verkorten.

Grote investering niet noodzakelijk

Het in conditie houden van een kunstgras voetbalveld hoeft, als het aan Niels Rondeel van Rolugro ligt, geen vermogen te kosten. De druk bij gemeenten om te bezuinigen hoeft ze nog niet te weerhouden van het doen van een paar investeringen. 'Wanneer een veld wekelijks of

periodiek goed wordt onderhouden is het vaak niet nodig om het ook nog jaarlijks te laten diepreinigen,' durft hij zelfs te stellen. 'Wat er niet in komt hoeft er ook niet uitgehaald te worden. Een combinatie van een goede bladblazer om blad en vuil weg te blazen, borstelen en decompacteren en slepen is voldoende om het granulaat los te houden. Dat zorgt er ook voor dat het granulaat egaal wordt verdeeld en de waterdoorlatendheid wordt geoptimaliseerd. Dat heeft direct een positieve invloed heeft op de sporttechnische eigenschappen.' Betaalbaarheid is belangrijk, zo zegt Rondeel. 'Onderhoudsmateriaal en de frequentie van onderhoud is vaak een sluitpost,' merkt hij. Bovendien stoort Rondeel zich aan verkeerde aannames en ondoordachte punten die met enige regelmaat worden opgenomen in een bestek, wanneer het aankomt op onderhoudsmateriaal. 'We zien regelmatig dat in een bestek wordt gevraagd om een driehoeksborstel. Dat heeft men ergens opgepikt en wordt dan klakkeloos meegenomen. Maar een driehoeksborstel drukt het instroommateriaal juist naar buiten en bewerkt de kanten van een veld nauwelijks. Juist daar zien je dan mosvorming optreden en het

granulaat zich ophopen.' Rondeel komt af en toe op velden waar de verdeling van granulaat, mede door ondoordacht onderhoud, schrikbarend is. 'Kunstgrasvoetbalvelden hebben een tonronde en veel van het spel vindt plaats in het midden gebied. Onder ander door ondoordacht onderhoud word het granulaat steeds verder naar buiten gedrukt waardoor veel van het granulaat aan de zijkant of in de hoeken komt, terwijl in het middengebied de vezels bijna helemaal bloot liggen. Onderhoudsmedewerkers moeten hun rijrichting daarom bewust kiezen om dat te kunnen herstellen.'

Meer aandacht voor omschrijving van eisen aan onderhoudsmateriaal in bestekken, een meer doordacht onderhoudsbeleid, noodzaak voor training en ervaring bij het onderhoud en enig geluk met het weer; het zijn allemaal voorwaarden noodzakelijk om onderhoudsmateriaal optimaal te kunnen inzetten. Of er één machine de beste is, laat zich niet beoordelen. Met zoveel verschillende soorten kunstgrasvelden, en vele unieke locaties in ons land, is er altijd wel een veld te vinden waarop machines maximaal of minimaal presteren.

OVERZICHT MACHINES VOOR KUNSTGRASREINIGING EN ONDERHOUD

Schoonmaakmachines wekelijks onderhoud

Naam: SMG SportChamp SC2
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
Afmetingen: L 2300 x B 1050 x H 1500 mm
Gewicht: 680 kg
Aandrijving: SC2B: 3-cilinder petrol engine, water cooled / 18.5 kW (25 HP)
SC2BL: 2-cilinder petrol engine, air cooled / 17 kW (22 HP) SC2D / SC2D 4HL: 3-cilinder-Diesel engine, water cooled / 18.5 kW (25 HP)
Max snelheid: 10 km/u
Borstel gegevens: 900 – 1600 mm werkbreedte
Filter gegevens: capaciteit ca. 150 liter voor droge velden. In combination met zeef: 400 liter

Naam: SMG CareMax CM2B
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
Afmetingen: L 2900 x B 1350 x H 1250 mm
Gewicht: 700 kg
Aandrijving: 2 cilinder, water-gekoelde 22 PK bezinemotor.
Max snelheid: 15 km/u
Werkbreedte: 1100 mm
Borstel gegevens: 2400 mm, roterend
Filter gegevens: Permanente filter met continue ontstopping
Zeef gegevens: Verstelbaar van 4 – 10 mm

SPORTVELD
 INNOVATIE
 2013

Naam: SMG TurfCare TCA1400
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
Afmetingen: L 1800 x B 1800 x H 550 mm
Gewicht: 170kg
Werkbreedte: 1400 mm

SPORTVELD
 INNOVATIE
 2013

Driehoeksborstels

Naam: Verti-Broom
Leverancier: Redexim
Gewicht: 36 – 75 kg
Werkbreedte: 1000 – 2400 mm

Naam: SMG DB1600
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
Gewicht: 39 kg
Werkbreedte: L 1850 x B 1240 x H 270

Naam: Hörger SKU 120 en SKU 150
Leverancier: Van der Haeghe
Aandrijving: Voortgetrokken
Borstel gegevens: 500 mm diameter

Naam/Type: Gianni Ferrari PG 270D
Leverancier: Lozeman tuinmachines
Afmetingen: 230x110x147
Gewicht: 695kg
Aandrijving: Hydraastaat
Werkbreedte: 100cm
Werkdiepte: n.v.t.

SPORTVELD
 INNOVATIE
 2013

Naam: Surface Master
Leverancier: AT Machines
Afmetingen: L 1700 x B 1780 x H 240 mm
Aandrijving: Voortgetrokken, 25 PK
Werkbreedte: 1600 mm

Naam: greensgroomer 6/12, kunstgrasveld
 borstel met pitch en rake
Leverancier: Dbsmaaitechniek
Afmetingen: breedte 185cm / 240 cm bx 50
 cm/120 cm hoog lengte 100 cm
Gewicht: 127 kg/227 kg
Aandrijving: geen /elektrische heffend
Werkbreedte: 180 cm /360 cm (opklapbaar)
Werkdiepte: elektrische intensiteit instelbaar

Deep-cleaning

Naam: SMG TK1100/TK1500/TK1502
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
 TK1100: L 900 x B 1195 x H 830 mm (225 kg)
 TK1500: L 1195 x B 1655 x H 765 mm (300 kg)
 TK1502: L 900 x B 1670 x H 830 mm (270 kg)

Naam: Verti-Air 120 en Verti-Air 160
Leverancier: Redexim
Afmetingen: 1500 of 1900 x 1400 x 1000 mm
Gewicht: 355 - 473 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 1200 - 1600 mm
Filter gegevens: met lucht afzuiging

SPORTVELD
 INNOVATIE
 2013

Naam: Field Master, **Leverancier:** AT Machines
Afmetingen: L 1500 x B 1400 of 1800 x H 1000 mm
Aandrijving: Voortgetrokken, 540 RPM, 30 PK
Werkbreedte: 1200 en 1600 mm
Borstel: 500 mm diameter

Naam: Verti-Top
Leverancier: Redexim
Gewicht: 320- 450 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 1200 - 1600 mm
Filter gegevens: met lucht afzuiging

OVERZICHT MACHINES VOOR KUNSTGRASREINIGING EN ONDERHOUD

De-compacteren

Naam: SMG Decompacteer borstel DC1600
Leverancier: Rooden Landscape Solutions
Afmetingen: L 1267 x B 1677 x H 425 mm
Gewicht: 130kg
Aandrijving: Voortgetrokken borstel in V-vorm
Werkbreedte: 1400 mm
Werkdiepte: 6 rijen, 100mm lange stalen pennen

Naam: Verti-Groom
Leverancier: Redexim
Gewicht: 225 kg
Aandrijving: voortgetrokken, 18PK
Werkbreedte: 2000 mm
Werkdiepte: 0 – 30 mm

Naam: Base-Rake
Leverancier: Redexim
Gewicht: 40 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 1450 mm
Werkdiepte: verstelbaar

Naam: Air-Rake
Leverancier: Redexim
Gewicht: 100 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 2000 mm
Werkdiepte: verstelbaar

Naam: Verti-Rake
Leverancier: Redexim
Gewicht: 175- 550 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 2900 - 6000 mm
Werkdiepte: verstelbaar

Naam: Verti-Comb
Leverancier: Redexim
Gewicht: 140 - 220 kg
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 1800 4000 mm
Werkdiepte: verstelbaar

Naam: Verti-Brush
Leverancier: Redexim
Gewicht: 170 kg
Werkbreedte: 1700 mm

Naam: Rake Master
Leverancier: AT Machines
Afmetingen: L 1200 x B 1820 x H 500 mm
Aandrijving: Voortgetrokken, 30 PK
Werkbreedte: 1800 mm

Naam: Bristly 2.0 combi
Leverancier: Rolugro
Aandrijving: voortgetrokken
Werkbreedte: 1200 mm